

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2552

23. เรื่อง การเร่งรัดการดำเนินงานโครงการประกันรายได้เกษตรกร

คณะรัฐมนตรีรับทราบความก้าวหน้าโครงการประกันรายได้เกษตรกร และความเห็นของคณะกรรมการประสานการดำเนินงานโครงการประกันรายได้เกษตรกร และเห็นชอบให้เร่งรัดหน่วยงานดำเนินการตามข้อ 2 – 7 ตามที่เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประธานกรรมการประสานการดำเนินงานโครงการประกันรายได้เกษตรกร เสนอ ดังนี้

สาระสำคัญ

ในคราวประชุมคณะกรรมการประสานการดำเนินงานโครงการประกันรายได้เกษตรกร ครั้งที่ 7/2552 เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2552 ที่ประชุมมีมติรับทราบความก้าวหน้าของการดำเนินงานโครงการ และรายงานผลการติดตามโครงการของคณะอนุกรรมการฯ โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการดำเนินงานในประเด็น (1) หลักเกณฑ์การใช้สิทธิขาดของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว (2) การดำเนินงานโครงการรับฝากข้าวเปลือกในยุ้งฉางเกษตรกร (3) การกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอนการปฏิบัติ และกรอบระยะเวลาการดำเนินงานกรณีข้าวรอบ 2 (4) การดำเนินโครงการประกันรายได้ฯ ในภาคใต้ และเห็นชอบให้ทบทุน (1) ระบบข้อมูล ทบค. ทพศ. การใช้ที่ดิน ปฏิทินและรูปแบบการปลูกพืช ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ (2) จังหวัดที่มีรายชื้อการขึ้นทะเบียน ทพศ. ที่คาดว่ามีการแจ้งพื้นที่มากผิดปกติ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน 2552

	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		มันสำปะหลัง		ข้าว	
	จำนวนราย	ร้อยละของขึ้นทะเบียน	จำนวนราย	ร้อยละของขึ้นทะเบียน	จำนวนราย	ร้อยละของขึ้นทะเบียน
1) การขึ้นทะเบียนผู้ปลูกพืช	393,110	104.29*	438,477	113.99*	3,291,336	88.59*
2) ผ่านการรับรองโดยประชาคม (เพิ่มขึ้นจาก 10 พ.ย. 52)	388,753 (683)	98.89 (0.17)	430,805 (641)	98.25 (0.15)	3,188,410 (16,378)	96.87 (0.50)
3) ร.ก.ส. รับทะเบียนเกษตรกร (เพิ่มขึ้นจาก 10 พ.ย. 52)	387,300 (0.00)	98.52 (0.00)	428,831 (0.00)	97.80 (0.00)	3,128,323 (547,066)	95.05 (16.62)
4) ร.ก.ส. ทำสัญญา (เพิ่มขึ้นจาก 10 พ.ย. 52)	353,486 (19,181)	89.92 (4.88)	326,259 (71,068)	74.41 (16.21)	1,349,750 (616,731)	41.01 (18.74)
5) การใช้สิทธิของเกษตรกร (เพิ่มขึ้นจาก 10 พ.ย. 52)	121,562 (76,634)	30.92 (19.49)	238 (227)	0.05 (0.05)	8,750 (7,372)	0.27 (0.22)

หมายเหตุ * หมายถึงร้อยละของเป้าหมาย

ทั้งนี้ ในกรณีข้าวซึ่งกำหนดทำสัญญาให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 15 ธันวาคม 2552 โดยยังเหลือกว่า 1,941,586 ราย นั้น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ต้องเร่งทำสัญญาประกันรายได้เกษตรกรให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรมีช่วงเวลาการเลือกใช้สิทธิมากขึ้น

2. หลักเกณฑ์การใช้สิทธิชดเชยของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

จากการที่ข้าวมีการเก็บเกี่ยวและขายออกสู่ตลาดเร็วขึ้น และเกณฑ์กลางอ้างอิงข้าวหอมมะลิในช่วงวันที่ 16 – 30 พฤศจิกายน 2552 ลดลงมาที่ระดับ 13,002 บาทต่อตัน ทำให้เกษตรกรมีความต้องการใช้สิทธิในช่วงนี้เพราะจะได้รับเงินชดเชยส่วนต่างคันละ 2,298 บาท ขณะที่สัญญาที่เกษตรกรทำไว้ส่วนใหญ่ระบุวันใช้สิทธิหลัง 15 ธันวาคม 2552 เกษตรกรจึงมีความต้องการที่จะขอใช้สิทธิก่อนวันที่ระบุในระหว่างการทำสัญญา คณะกรรมการประสานฯ พิจารณาแล้วเห็นสมควรเสนอคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติให้ใช้แนวทางเดียวกันกับการใช้สิทธิของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลัง ปี 2552/53 ที่กำหนดให้ใช้สิทธิได้ทันทีนับถัดจากวันทำสัญญา โดยให้ระยะเวลา ธ.ก.ส. ตรวจสอบก่อนจ่ายเงินได้ไม่เกิน 15 วัน และให้สิ้นสุดการใช้สิทธิในเดือนกุมภาพันธ์ 2553 ยกเว้นภาคใต้สิ้นสุดเดือนพฤษภาคม 2553

3. การดำเนินงานโครงการรับฝากข้าวเปลือกในยุ้งฉางเกษตรกร

เพื่อลดแรงกดดันจากเกษตรกรที่ขายข้าวได้ในราคาต่ำในช่วงต้นฤดูเก็บเกี่ยว โดยเฉพาะเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะกรรมการประสานฯ เห็นสมควรแจ้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเร่งดำเนินงานโครงการรับฝากข้าวเปลือกในยุ้งฉางเกษตรกรเพื่อรอการจำหน่าย ปีการผลิต 2552/53 ของ ธ.ก.ส. ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2552 โดยเร็ว ซึ่งควรเริ่มดำเนินการให้ได้ภายในเดือนพฤศจิกายน 2552

4. การกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอนการปฏิบัติ และกรอบระยะเวลาการดำเนินงานกรณีข้าวรอบ 2

ในช่วงเดือนธันวาคมและมกราคมของทุกปีจะเป็นช่วงที่เกษตรกรทำการปลูกข้าวนาปรังมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 48.2 ของการปลูกทั้งหมด เพื่อให้การดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวรอบที่ 2 มีประสิทธิภาพ คณะกรรมการประสานฯ เห็นสมควรให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เร่งกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอนการปฏิบัติและกรอบระยะเวลาการดำเนินงาน กรณีข้าวรอบที่ 2 เสนอคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติพิจารณาภายในเดือนพฤศจิกายน เพื่อให้หน่วยงานปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมเมื่อถึงกำหนดเวลา

5. การดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรในภาคใต้

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการประกันรายได้เกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้เป็นไปตามกำหนดระยะเวลาของโครงการฯ คณะกรรมการประสานฯ เห็นสมควรให้คณะรัฐมนตรีเร่งรัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เร่งดำเนินงานโครงการประกันรายได้เกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งขณะนี้ล่าช้ากว่ากำหนดการที่ได้ตั้งไว้ให้ได้ตามกรอบเวลาที่กำหนด

6. การทบทวนระบบข้อมูล ทบท. ทพศ. การใช้ที่ดิน รูปแบบและปฏิทินการปลูกพืช

คณะอนุกรรมการติดตามผลการดำเนินงานโครงการฯ ได้ระบุข้อบกพร่องและสาเหตุความล่าช้าของการดำเนินโครงการประกันรายได้ว่าส่วนหนึ่งเกิดจากระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความแตกต่างกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการดำเนินงานต่อไป คณะกรรมการประสานฯ เห็นสมควรให้กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และกรมพัฒนาที่ดิน เร่งทบทวนข้อมูล ทบท. ทพศ. กับฐานข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ฐานข้อมูลด้านกายภาพของกรมพัฒนาที่ดิน และฐานข้อมูลที่ ธ.ก.ส. ใช้ทำสัญญา เพื่อแก้ไขปัญหานี้

พื้นที่เพาะปลูกที่แจ้งจดทะเบียนมากกว่าพื้นที่ที่มีอยู่จริง โดยควรมีระบบการเรียงลำดับข้อมูลตามประเภทของเอกสารสิทธิที่ใช้จดทะเบียนและลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมทั้งทบทวนข้อมูลชนิดของพืช และปฏิทินการเพาะปลูกที่มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมอันเนื่องมาจากการใช้เครื่องจักรกลในการเก็บเกี่ยวมากขึ้น รูปแบบการผลิตที่เปลี่ยนจากการดำเป็นการหว่านในกรณีของข้าว และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ฯลฯ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการปรับปรุงปฏิทินการเพาะปลูกให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่เปลี่ยนแปลงมากขึ้น เพื่อให้การดำเนินการของโครงการในปี 2553/54 มีความถูกต้องและแม่นยำยิ่งขึ้น

7. จังหวัดที่มีรายชื่อการขึ้นทะเบียน ทพศ. ที่คาดว่าจะมีการแจ้งพื้นที่มากผิดปกติ

คณะอนุกรรมการติดตามผลการดำเนินงานโครงการประกันรายได้ ได้ตรวจสอบข้อมูลในระดับพื้นที่ของจังหวัดกำแพงเพชรและนครสวรรค์ ซึ่งอยู่ในบัญชีพื้นที่ที่มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรที่คาดว่าจะมีการแจ้งพื้นที่มากผิดปกติ แล้วพบว่าข้อเท็จจริงเกิดจากการบันทึกข้อมูลคลาดเคลื่อน จึงเสนอให้คณะกรรมการประสานฯ นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบข้อเท็จจริงและถอนชื่อจากบัญชีพื้นที่ที่มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรที่คาดว่าจะมีการแจ้งพื้นที่มากผิดปกติที่คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2552 คณะกรรมการประสานฯ เห็นสมควรให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ และเร่งรัดให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ตรวจสอบข้อมูลการขึ้นทะเบียนพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่ที่มีความแตกต่างอย่างต่อเนื่อง และให้รายงานต่อคณะกรรมการประสานฯ ทุกสัปดาห์